P9_TA(2024)0381

Οι απόπειρες για επανεισαγωγή νόμου περί «ξένων πρακτόρων» στη Γεωργία και οι περιορισμοί του για την κοινωνία των πολιτών

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Απριλίου 2024 σχετικά με τις απόπειρες για επανεισαγωγή νόμου περί «ξένων πρακτόρων» στη Γεωργία και τους περιορισμούς του για την κοινωνία των πολιτών (2024/2703(RSP))

(C/2025/3711)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με τη Γεωργία,

— έχοντας υπόψη τη δήλωση του ύπατου εκπροσώπου και του επιτρόπου Γειτονίας και Διεύρυνσης, της 17ης Απριλίου 2024, σχετικά με την έγκριση του νόμου για τη «διαφάνεια των ξένων επιρροών»,

— έχοντας υπόψη τη δήλωση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, της 4ης Απριλίου 2024, σχετικά με το νομοσχέδιο για τη «διαφάνεια των ξένων επιρροών»,

— έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 14ης και 15ης Δεκεμβρίου 2023,

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2023 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2023)0690),

— έχοντας υπόψη τη συμφωνία σύνδεσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Γεωργίας, αφετέρου [1],

— έχοντας υπόψη το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα,

— έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,

— έχοντας υπόψη την κοινή δήλωση του προέδρου της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων, της προέδρου της Αντιπροσωπείας για τις σχέσεις με τον Νότιο Καύκασο, και του μόνιμου εισηγητή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη Γεωργία, της 18ης Απριλίου 2024, σχετικά με την επαναφορά του νομοσχεδίου για τη «διαφάνεια των ξένων επιρροών» στη Γεωργία,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 132 παράγραφοι 2 και 4 του Κανονισμού,

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η άσκηση της ελευθερίας της γνώμης, της έκφρασης, του συνεταιρίζεσθαι και του συνέρχεσθαι ειρηνικώς αποτελούν θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα της Γεωργίας·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Γεωργία, ως συμβαλλόμενο μέρος στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, καθώς και ως μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, έχει δεσμευθεί να τηρεί τις αρχές της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου και να σέβεται τις θεμελιώδεις ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αναμένει από τη Γεωργία, ως χώρα υποψήφια για προσχώρηση στην ΕΕ, να τηρήσει πλήρως τη συμφωνία σύνδεσης και άλλες διεθνείς δεσμεύσεις που έχει αναλάβει και, ειδικότερα, να εκπληρώσει τις προϋποθέσεις και να λάβει τα μέτρα που καθορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής της 8 Νοεμβρίου 2023· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε να χορηγήσει καθεστώς υποψήφιας χώρας στη Γεωργία μόνον υπό την προϋπόθεση ότι θα ληφθούν τα μέτρα αυτά· λαμβάνοντας υπόψη ότι η σύσταση αυτή κάλεσε τη Γεωργία να εξασφαλίσει ότι η κοινωνία των πολιτών είναι σε θέση να λειτουργεί ελεύθερα (μέτρο 9) και να καταπολεμήσει την παραπληροφόρηση κατά της ΕΕ και των αξιών της (μέτρο 1), και λαμβάνοντας υπόψη ότι το νομοσχέδιο παραβιάζει αμφότερους τους στόχους·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 17 Απριλίου 2024, το κοινοβούλιο της Γεωργίας ενέκρινε σε πρώτη ανάγνωση τον αποκαλούμενο νόμο περί διαφάνειας των ξένων επιρροών, με 83 ψήφους υπέρ και καμία ψήφο κατά, παρά τις μαζικές διαμαρτυρίες Γεωργιανών πολιτών, τις επικρίσεις της προέδρου της Γεωργίας, η οποία χαρακτήρισε το νομοσχέδιο «δολιοφθορά στην ευρωπαϊκή πορεία της χώρας», την κατακραυγή σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, και τις επανειλημμένες εκκλήσεις των Ευρωπαίων εταίρων της χώρας να αποσυρθεί το νομοσχέδιο· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο νόμος αυτός υποχρεώνει τις οργανώσεις που λαμβάνουν πάνω από το 20 % της χρηματοδότησής τους από το εξωτερικό να εγγραφούν εντός δύο μηνών ως «οργανώσεις που εξυπηρετούν τα συμφέροντα ξένων δυνάμεων» και να αυτοχαρακτηρίζονται ως τέτοιες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οργανώσεις θα υπόκεινται σε πρόσθετο έλεγχο, απαιτήσεις υποβολής στοιχείων και, ενδεχομένως, κυρώσεις, συμπεριλαμβανομένων διοικητικών προστίμων έως 25 000 GEL· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο νόμος θα περιορίσει σοβαρά την ικανότητα των μέσων ενημέρωσης και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών να λειτουργούν ελεύθερα·

[1] ΕΕ L 261 της 30.8.2014, σ. 4.

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο θεμιτός στόχος της εξασφάλισης της διαφάνειας των μη κυβερνητικών οργανώσεων που λαμβάνουν ξένα κονδύλια δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να δικαιολογήσει μέτρα τα οποία περιορίζουν τις δραστηριότητές τους, ιδίως στον τομέα της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το νομοσχέδιο αυτό προτείνεται σε μια περίοδο αυξανόμενων επιθέσεων κατά της κοινωνίας των πολιτών και των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης στη Γεωργία, καθώς και κατά της στήριξης της δημοκρατίας από διεθνείς δωρητές, προφανώς σε μια προσπάθεια να περιοριστεί ο χώρος της κοινωνίας των πολιτών και να φιμωθούν οι επικριτικές φωνές στη δημόσια σφαίρα, μεταξύ άλλων με τη μείωση της πρόσβασης σε ξένα κονδύλια· λαμβάνοντας υπόψη ότι το νομοσχέδιο αυτό είναι μόνο η τελευταία σε σειρά προεκλογικών νομοθετικών και άλλων πρωτοβουλιών της γεωργιανής κυβέρνησης, οι οποίες περιλαμβάνουν επίσης την αναγγελία συνταγματικών τροποποιήσεων για την καταπολέμηση της «προπαγάνδας των ατόμων ΛΟΑΤ» και την ανατροπή μιας πολιτικής που επιβάλλει ποσοστώσεις φύλου για τις γυναίκες στο κοινοβούλιο, γεγονός που θέτει σε κίνδυνο τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και συμβάλλει στη διάδοση της παραπληροφόρησης σχετικά με την ΕΕ, τις αξίες και τις πολιτικές της· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει ήδη ζητήσει, σε προηγούμενα ψηφίσματά του, να ληφθούν μέτρα για τη μείωση του καταστροφικού ρόλου που διαδραματίζουν τα ολιγαρχικά συμφέροντα στην πολιτική και την οικονομία της Γεωργίας, μεταξύ άλλων στις πολιτικά υποκινούμενες διώξεις δημοσιογράφων και πολιτικών αντιπάλων όπως ο πρώην πρόεδρος Mikhail Saakashvili, του οποίου την απελευθέρωση έχει ζητήσει το Κοινοβούλιο για ανθρωπιστικούς λόγους, ώστε να λάβει ιατρική περίθαλψη στο εξωτερικό·

1. καταδικάζει απερίφραστα την επανεισαγωγή του επίμαχου νομοσχεδίου σχετικά με τη «διαφάνεια των ξένων επιρροών», το οποίο επιβάλλει εξοντωτικούς περιορισμούς στην κοινωνία των πολιτών και στα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης, υπονομεύοντας τη δυνατότητα ελεύθερης λειτουργίας τους, και έχει, ως εκ τούτου, πυροδοτήσει μαζικές διαμαρτυρίες από τον Γεωργιανό λαό, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης, εξέχοντα δημόσια πρόσωπα και τους Ευρωπαίους και διεθνείς εταίρους της χώρας·

2. υπογραμμίζει ότι το νομοσχέδιο είναι ασυμβίβαστο με τις αξίες και τις δημοκρατικές αρχές της ΕΕ, αντιβαίνει στις φιλοδοξίες της Γεωργίας για ένταξη στην ΕΕ, βλάπτει τη διεθνή φήμη της χώρας και θέτει σε κίνδυνο την ευρωατλαντική ολοκλήρωσή της·

3. τονίζει ότι δεν θα πρέπει να αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης στην ΕΕ όσο ο νόμος αυτός αποτελεί μέρος της έννομης τάξης της Γεωργίας·

4. επομένως, καλεί επιτακτικά το κοινοβούλιο της Γεωργίας να διακόψει τις κοινοβουλευτικές διαδικασίες που οδηγούν στην έγκριση του νόμου, και ζητεί επιτακτικά από την κυβέρνηση της Γεωργίας να τηρήσει τις δεσμεύσεις που ανέλαβε τον Μάρτιο του 2023, όταν ανακοίνωσε ότι θα αποσύρει άνευ όρων το νομοσχέδιο για την επιβολή περιορισμών στην κοινωνία των πολιτών και στα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης και δεν θα προτείνει ξανά τέτοιον νόμο· καλεί επίσης την κυβέρνηση της Γεωργίας να μην υποβάλει άλλες νομοθετικές προτάσεις που προσκρούουν στις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και που, συνεπώς, αντιβαίνουν στα κριτήρια της Κοπεγχάγης για ένταξη στην ΕΕ·

5. επισημαίνει ότι το σχέδιο νόμου διαψεύδει τις προσδοκίες της μεγάλης πλειονότητας του Γεωργιανού λαού να ζει σε μια δημοκρατική κοινωνία, να συνεχίσει τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και τις μεταρρυθμίσεις του κράτους δικαίου, να επιδιώξει τη στενή συνεργασία με τους ευρωατλαντικούς εταίρους και να προσηλωθεί σε μια πορεία προς την ένταξη στην ΕΕ·

6. τονίζει ότι τα δικαιώματα της ελευθερίας της έκφρασης, του συνέρχεσθαι και της ειρηνικής διαμαρτυρίας αποτελούν θεμελιώδεις ελευθερίες και πρέπει να γίνονται σεβαστά εν πάση περιπτώσει, ιδίως σε μια χώρα που φιλοδοξεί να προσχωρήσει στην ΕΕ·

7. καλεί επιτακτικά την κυβέρνηση της Γεωργίας να σεβαστεί τα συνταγματικά δικαιώματα των πολιτών της Γεωργίας και, επομένως, εκφράζει την ανησυχία του για τις αναφορές ότι οι αστυνομικές δυνάμεις αποκατάστασης της τάξεις χρησιμοποιούν δυσανάλογη βία για την καταστολή διαδηλωτών που διαμαρτύρονται κατά του επίμαχου νομοσχεδίου· καλεί τις αρχές της Γεωργίας να διερευνήσουν και να καταστήσουν υπόλογους τους υπευθύνους για την παράνομη και δυσανάλογη χρήση βίας·

8. υπογραμμίζει ότι ο ρόλος του δημόσιου ελεγκτή που ασκούν η κοινωνία των πολιτών και τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης είναι απαραίτητος για μια δημοκρατική κοινωνία και κρίσιμος για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με την προσχώρηση στην ΕΕ· καλεί, επομένως, τις γεωργιανές αρχές να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον όπου θα μπορούν να ευδοκιμήσουν η κοινωνία των πολιτών και τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης·

9. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι η κυβέρνηση της Γεωργίας εμπνέεται από άκρως επίμαχη παρόμοια ρωσική νομοθεσία, όπως ο «νόμος για τους ξένους πράκτορες» της Ρωσίας, η οποία σκόπιμα χαρακτηρίζει ως ξένους πράκτορες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και ακτιβιστές και εισάγει διακρίσεις εις βάρος τους, έχει δε χρησιμοποιηθεί και για να καταπνίξει την εναντίωση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και να φιμώσει οποιεσδήποτε εναπομένουσες επικριτικές φωνές στη χώρα·

10. υπενθυμίζει ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 14ης και 15ης Δεκεμβρίου 2023 χορήγησε καθεστώς υποψήφιας χώρας στη Γεωργία υπό την προϋπόθεση ότι θα ληφθούν τα σχετικά μέτρα που καθορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής της 8ης Νοεμβρίου 2023· τονίζει ότι η σύσταση αυτή κάλεσε τη Γεωργία να εξασφαλίσει ότι η κοινωνία των πολιτών είναι σε θέση να λειτουργεί ελεύθερα και να καταπολεμήσει την παραπληροφόρηση κατά της ΕΕ και των αξιών της· τονίζει επίσης ότι το νομοσχέδιο παραβιάζει αμφότερους τους στόχους·

11. υπενθυμίζει στην κυβέρνηση της Γεωργίας τις δεσμεύσεις που ανέλαβε και τις αξίες και αρχές που προσυπέγραψε όταν υπέβαλε αίτηση προσχώρησης στην ΕΕ, και καλεί τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, τον επίτροπο Γειτονίας και Διεύρυνσης και τον Πρόεδρο της Επιτροπής να πράξουν το ίδιο·

12. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει ενδιάμεση αξιολόγηση σχετικά με την πρόοδο της Γεωργίας όσον αφορά την εφαρμογή των εννέα μέτρων που αναφέρονται στη σύσταση της Επιτροπής της 8ης Νοεμβρίου 2023·

13. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει άμεσα τον αντίκτυπο που θα έχει ο σχεδιαζόμενος νόμος της Γεωργίας για τους «ξένους πράκτορες» στη συνεχιζόμενη εκπλήρωση, από τη Γεωργία, των κριτηρίων αξιολόγησης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων, ιδίως του κριτηρίου αναφοράς για τα θεμελιώδη δικαιώματα, που αποτελεί κρίσιμη συνιστώσα της πολιτικής της ΕΕ για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων·

14. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο του νομοσχεδίου αυτού στον ρόλο της ΕΕ ως χορηγού στη Γεωργία και να ενημερώσουν σαφώς την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο της Γεωργίας σχετικά με τον πιθανό αυτόν αντίκτυπο και τις συνέπειές του για την ενωσιακή χρηματοδότηση εν γένει·

15. καλεί επιτακτικά την κυβέρνηση της Γεωργίας να επιστρέψει στην ευρωπαϊκή της πορεία, να τηρήσει τη δέσμευσή της για σεβασμό, ενίσχυση και προαγωγή της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, και να συμμετάσχει ουσιαστικά στην πλήρη εφαρμογή των μέτρων που απαιτούνται για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων σε σχέση με το καθεστώς υποψήφιας χώρας και την ένταξη στην ΕΕ, σε πνεύμα δέσμευσης και συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών και την πολιτική αντιπολίτευση της Γεωργίας·

16. εκφράζει τη λύπη του για τον προσωπικό ρόλο που διαδραμάτισε ο μοναδικός ολιγάρχης της Γεωργίας, Bidzina Ivanishvili, ο οποίος επέστρεψε στην ενεργό πολιτική στις 30 Δεκεμβρίου 2023 και έγινε «επίτιμος πρόεδρος» του κόμματος «Γεωργιανό Όνειρο», στην τρέχουσα πολιτική κρίση και σε μια ακόμη προσπάθεια υπονόμευσης της δυτικής πορείας της χώρας υπέρ του προσανατολισμού στη Ρωσία· επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς το Συμβούλιο και τους δημοκρατικούς εταίρους της ΕΕ να εξετάσουν το ενδεχόμενο επιβολής προσωπικών κυρώσεων στον Ivanishvili για τον ρόλο του στην επιδείνωση της πολιτικής διαδικασίας στη Γεωργία και τη ζημίωση των συμφερόντων του λαού της·

17. εκφράζει εκ νέου την αταλάντευτη υποστήριξή του για τις έννομες ευρωπαϊκές προσδοκίες του Γεωργιανού λαού και την επιθυμία του να ζει σε μια ευημερούσα χώρα, απαλλαγμένη από τη διαφθορά, η οποία σέβεται πλήρως τις θεμελιώδεις ελευθερίες, προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα και εγγυάται μια ανοικτή κοινωνία και ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης· υπογραμμίζει ότι η απόφαση να χορηγηθεί στη Γεωργία καθεστώς χώρας υποψήφιας για προσχώρηση στην ΕΕ υπαγορεύθηκε από την επιθυμία να αναγνωριστούν τα επιτεύγματα και οι δημοκρατικές προσπάθειες της κοινωνίας των πολιτών της Γεωργίας, καθώς και η συντριπτική στήριξη των πολιτών της για την ένταξη στην ΕΕ·

18. παροτρύνει το πλειοψηφικό κοινοβουλευτικό κόμμα «Γεωργικό Όνειρο» να αποσύρει την την προτεινόμενη συνταγματική νομοθεσία του που περιορίζει τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ, γεγονός που συνιστά επίθεση όχι μόνο κατά της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ, αλλά και κατά της ελευθερίας του λόγου και της ελεύθερης κοινωνίας των πολιτών·

19. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τις γεωργιανές αρχές να απελευθερώσουν τον πρώην πρόεδρο, Mikheil Saakashvili, για ανθρωπιστικούς λόγους και να του επιτρέψουν να λάβει κατάλληλη ιατρική περίθαλψη στο εξωτερικό· τονίζει ότι η περίπτωσή του αναδεικνύει περαιτέρω τη σημασία της υλοποίησης μιας πραγματικής μεταρρύθμισης του συστήματος δικαιοσύνης·

20. ζητεί να διοργανωθεί αμερόληπτη και ανεξάρτητη μακροπρόθεσμη διεθνής αποστολή παρακολούθησης εκλογών από το Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, με σκοπό την παρακολούθηση των επικείμενων βουλευτικών εκλογών της χώρας τον Οκτώβριο του 2024·

21. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, στο Συμβούλιο της Ευρώπης, στον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, και στην πρόεδρο, την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο της Γεωργίας.